

References:

1. Божко Ю. П. Професійна успішність програмістів. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2013. № 4(21). С. 128–135.
2. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І. Розвиток «soft skills» у майбутніх фахівців з інформаційних технологій: методи, засоби, індикатори оцінювання. *Open educational e-environment of modern University, special edition*. 2019. Р. 93–106.
3. Круглик В. С., Осадчий В. В. Міждисциплінарний підхід у професійній підготовці майбутніх програмістів. *Збірник наукових праць. Педагогічна освіта. Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2017. № 27. С. 46–51.
4. Сидорова Н. М. Групова динаміка та комунікації в інженерії програмного забезпечення. *Інженерія програмного забезпечення*. 2012. № 3-4. С. 37–46.
5. Щедролосьєв Д. Є. Компетентнісний підхід до підготовки інженерів-програмістів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2011. № 4(24). URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/ITZN/2011_4/11_schdey.pdf

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-114-5-14>

МОДЕЛЬ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ ЗДО

Лахман Д. О.

*студентка спеціальності 012 Дошкільна освіта, освітнього рівня
другого (магістерського), освітньої програми
012.00.01 Дошкільна освіта
Педагогічний інститут Київського університету
імені Бориса Грінченка*

Коваленко О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Педагогічний інститут Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Актуальність звернення до тематики інформаційної культури педагогів дошкільних закладів пов'язана з тим, що розвиток суспільства в сфері дошкільної освіти на даній стадії характеризується

поширенням інформаційних і комунікаційних технологій. Саме рівень професійної компетентності педагогічних кадрів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) визначає успішність процесу інформатизації, що має на увазі володіння особливим типом культури, – інформаційної – як умова готовності фахівців в галузі дошкільної освіти до професійної діяльності із застосуванням інноваційних технологій. У зв'язку з цим підготовка та перепідготовка педагогів, здатних використовувати в освітньому процесі новітні інформаційні технології, стає актуальним завданням на всіх рівнях системи освіти. Проте, варто підкреслити, що в системі формування інформаційної культури педагогів існує ряд протиріч: 1) між наростаючими темпами інформатизації суспільства і темпами впровадження ІКТ в практику закладів дошкільної освіти; 2) між об'єктивною необхідністю формування інформаційної культури педагогів та відсутністю науково-обґрунтованої моделі її формування в ЗДО. Ці протиріччя зумовлюють проблему нашого дослідження, яка полягає у визначенні теоретичних основ і способів практичної реалізації моделі методичного супроводу формування інформаційної культури педагогів дошкільних закладів.

Власне термін «інформаційна культура» з'явився в I половині 70-х рр. ХХ ст. Вважається, що термін «ІК» має фундаментальний характер, оскільки пов'язаний з проблемами інформаційно-індустріального суспільства та процесами його модернізації. При цьому загально-визнаного тлумачення поняття «ІК» не сформовано [5].

Великий внесок у розробку методологічних проблем, визначення компонентного складу, формування теоретичних основ і понятійно-термінологічного апарату інформаційної культури зробили Г. Воробйов, М. Вохришева, Ю. Зубов, В. Кравець, В. Кухаренко, Є. Медведєва, Л. Нагорна, Т. Сосніна, І. Хангельдієва, Е. Шапіро, І. Яглом та ін.

Ю. Рамський виділяє інформаційну культуру суспільства та інформаційну культуру особи, що є складовою частиною культури як такої [3, с. 25]. Однією з основних ознак інформаційної культури особи, на переконання М. Жалдака, є розуміння сутності інформації та інформаційних процесів, ролі інформаційних ресурсів в процесі пізнання оточуючої дійсності і продуктивної творчої діяльності людини [1].

Поняття інформатизація освіти пов'язується з широким впровадженням у систему освіти методів і засобів ІКТ. Методологічним фундаментом інформатизації освіти, зазначає В. Биков, виступає, з одного боку, інформатика, а з іншого – ті розділи інших наук (в першу психолого-педагогічні науки і кібернетика), в яких досліджуються і розробляються комп'ютерно-орієнтовні технології

діяльності педагогічної, наукової, управлінської тощо [1]. Все це сьогодні складає необхідний ресурс професійної діяльності, – «інформаційну культуру» фахівця [5].

Методичний супровід діяльності педагогів і є тією управлінською технологією організації співробітництва суб'єктів освіти, яка забезпечує створення умов для професійного зростання педагога і розвитку його професійно-педагогічної компетентності.

Під методичним супроводом діяльності педагога, за твердженням В.Решетнікова, розуміють цілісну, системно організовану діяльність, в процесі якої створюються умови для професійного зростання педагога, розвитку його професійно-педагогічної компетентності [4]. Для реалізації методичного супроводу формування інформаційної культури педагогів ЗДО, окрім створення матеріально-технічних, економічних та психологічних умов, має бути розроблена модель методичного супроводу формування інформаційної культури педагогів [2].

Під моделлю методичного супроводу розуміється теоретично побудована сукупність уявлень про те, як виглядає система цього супроводу, як вона впливає на об'єкт супроводу, як адаптується до змін у зовнішньому середовищі, як забезпечує досягнення поставлених цілей, здатність до сталого розвитку і забезпечення життєздатності супроводжуваного об'єкта.

Теоретичний аналіз проблеми формування інформаційної культури педагогів дозволив розробити модель методичного супроводу формування інформаційної культури педагогів. Структурно модель складається з 4-х блоків: I. Діагностико-аналітичний блок; II. Ціннісно-смысловий блок; III. Організаційний блок; IV. Прогностичний блок.

I. Діагностико-аналітичний блок спрямований на вивчення та аналіз рівня сформованості інформаційної культури педагогів. Для організації цієї роботи за основу взята методика оцінки рівня володіння і використання педагогами інформаційно – комп'ютерних технологій (методи: спостереження, співбесіди, анкетування педагогів тощо).

II. Ціннісно-смысловий блок спрямований на підвищення мотивації педагогів у професійному розвитку, гуманізації та демократизації міжособистісних відносин, де основою є індивідуальна і групова рефлексія. Цей блок повинен включати набір методичних заходів, зокрема: 1) рефлексію отриманих результатів вивчення рівня сформованості інформаційної культури, аналіз професійних труднощів у використанні ІКТ в освітній діяльності педагогів ЗДО; 2) форми методичної роботи з педагогами рефлексійного характеру з проблем формування інформаційної культури педагогів, де мають бути обговорені умови оволодіння ІКТ-компетентностями, а також

визначено місце інформаційної культури в професіограмі сучасного педагога-дошкільника.

III. Організаційний блок реалізується за допомогою трьох модулів: 1) інформаційно-методичний; 2) організаційно-методичний; 3) практичний. Інформаційно-методичний модуль передбачає організацію таких видів діяльності: постійне інформування педагогів про новинки науково-методичної, педагогічної, психологічної, довідкової літератури з актуальних питань, що стосуються їх професійної діяльності; узагальнення досвіду використання ІКТ в освітній діяльності; інформування про методичні заходи, які стануть корисними педагогам; вивчення передового педагогічного досвіду на педагогічних читаннях періодичної літератури, за такими напрямками: використання ІКТ при організації освітнього процесу в ЗДО; використання ІКТ при взаємодії педагогів з батьківською спільнотою; використання ІКТ при організації методичного супроводу педагогів.

Організаційно-методичний модуль передбачає організацію і проведення системи різних методичних заходів з формування інформаційної культури педагогів.

Практичний модуль передбачає реалізацію індивідуального методичного маршруту кожного педагога, зважаючи на те, що рівень володіння ІКТ-компетентностями на початковому етапі реалізації моделі досить різний. В рамках даного модуля організується наступна діяльність: розробка програми розвитку ЗДО зі створення інформаційно-освітнього середовища, організація роботи колективу ЗДО в рамках однієї методичної теми, присвяченої формуванню інформаційної культури педагогів (наприклад: «ІКТ, як засіб реалізації сучасних цілей та завдань дошкільної освіти»); організація колективної діяльності творчих груп, предметною основою яких є діяльність з діагностики вихідного стану системи ЗДО, виділення актуальних проблем, вибір засобів і способів їх вирішення, проектування схем щодо її оновлення; розробка бази методичних матеріалів, що підтримують реалізацію програми розвитку ЗДО.

IV. Прогностичний блок характеризується системністю реалізації і передбачає проведення діагностики сформованості інформаційної культури педагогів за тими ж методиками, що і на етапі організації діагностико-аналітичного блоку, а також проведення моніторингових досліджень як ефективності освітньої діяльності окремих педагогів, так і в цілому ефективності реалізації концепції освітньої системи закладу. Кінцевим етапом цього блоку має стати побудова перспективи розвитку ЗДО на основі проведеної внутрішньої та зовнішньої експертизи.

Таким чином, спеціальна підготовка (найпростіші навички роботи на ПК, використання різних онлайн-сервісів), участь у заходах, що сприяють формуванню, підвищенню та підтримці рівня інформаційної культури, описані в моделі методичного супроводу формування інформаційної культури педагога, безумовно дадуть хорошу опору та високий рівень результатів професійного вдосконалення педагогів ЗДО.

Література:

1. Биков В. Ю. Інформатизація освіти // Енциклопедія освіти України / Акад. пед. наук України; Гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 360 – 362.
2. Поташник М., Хомерики О., Лоренсов А. Розвиток школи як інноваційний процес. М., 1994. 64 с.
3. Рамський Ю.С. Формування інформаційної культури особи – пріоритетне завдання сучасної освітньої діяльності / Ю.С. Рамський / Комп'ютерноорієнтовані системи навчання: Зб. наук. праць / Редкол. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова. – Випуск 8. – 2004. – С. 19–42
Відомості доступні з Інтернету: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/1290>
4. Решетников В. Організаційно-методичний супровід і методична підтримка діяльності педагогів в умовах модернізації освіти // Омський наук. вісн. психол. і пед. наука. 2013. № 5 (122). С. 174-177.
5. Українська бібліотечна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ube.nplu.org/>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 01.07.2021.